

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

2 Præsulis ecclesiam sine scriptis nemo relinquat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

CAVSA XXI.

CA

Epiphysiter cuiusdam ecclesie preposituera alterius accepit, nec priorem vult relinquere: facultum queque negotiorum procurator officiat: clavis & fulgida vestitus se exornat: ad Episcopum suo corripuit, relatio officio sua ad facultatem iudicem habet conformatum.

1. Primum queritur, an clericus in duabus ecclesiis posse confribit,
2. Secundo, si unam voluntate relinquere, an tecum ei ad aliam transire,
3. Tertio, an procuratione secularium negotiorum clericis, licet sibi pere.
4. Quarto, an clavis & fulgida vestitus ei ornari expediat,
5. Quinto, an ab Episcopo corrigit suam officium relinquere, & ad facultatem iudicem conformatum valent.

QVÆSTIO I.

IN duabus ecclesiis aliquem conformati possit, septima synodus prohibet, dicens. 15.

C. I. In duabus ecclesiis clericus confribit
nullo modo debet.

Clericus a ab instanti tempore non consumneretur in duabus ecclesiis. Negotiationis enim hoc est, & turpis & lucri proprium, & ab ecclesiastica confusione penitus alienum. Audivimus enim ex ipsa Dominita: voce, quod nemo potest duobus Dominis servire. Aut enim unum odio habebit, & alterum dilget: aut unum suffinebit, & alterum contemnet. Vniquaque enim secundum Apostolicam & vocem quo vocatus est, in hoc debet manere, & in una locari ecclesia. Quia enim per turpe lucrum in ecclesiasticis rebus efficiuntur, aliena consistunt à Deo: ad vita vero hujus necessitatem studia sunt diversa. Ex his ergo, qui voluerit, acquirat corporis opportuna. Ait enim Apostolus: [Ad ea, quae milius opus erant, & his quicquid sunt, ministraverunt manus iste.] Et haec quidem in hac à Deo servanda 1 urbe. Ceterum in villis 2, quae foris sunt, propter inopiam hominum indulgeatur.

1. ¶ Deo servanda] Antea legebatur, in hac urbe servandum. Emendationem est ex. Anaglaphi exemplaribus: Graecum est, et tunc in Romanorum Codicibus. Apud Eusebium est, in hac servanda uro.

2. ¶ Villis] Graecum est, Xanthos, quod latius pater. Significat enim saepe regiones.

Sed duas ecclesiis intelliguntur ecclesia duarum civitatum, in quibus nullus debet confribi.

C. II. De eodem.

Unde in Chalcedonensi concilio, cap. 10.
statutum est.

CLericum in duarum ecclesiis civitatum eodem tempore confribi non oportet.

Sed f. contra nonnquam Episcopum, civitas unius, officium Archiepiscopum alterius civitatis, nec tamen priorem ecclesiam defens: sed prior ecclesia, quae commendata relinquitur, secunda, quae titulata habetur.

C. III. In una ecclesia titulatus, alteram sibi commendatarum potest habere.

Unde Leo IV. scribit.

QVI plures ecclesiis retinet, unam quidem titulatam, aliarn verò sub commendatione retinere debet.

a. Anselm. lib. 7. cap. 98. Ivo part. 6. c. 31. b. al. commode. c. Agorius ep. 12. c. Mat. 6. d. 1. Cor. 7. e. Et in Aquila. c. 30. Burch. l. 2. c. 96. Ivo p. 6. c. 179. f. Agitur de hacce sup. dist. 70. sup. fin. g. 16. quæst. 7. per laicas.

C. IV. In duabus monasteriis una Abba proponit non potest.

Ex illud Agathensis concilii a. cap. 1. invenimus eis.

VNAM & Abbottem duobus monasteriis predicitur.

Potest enim utriusque tanquam titulata c. preb. fin. non commun.

C. V. Unus Episcopus duabus praeficit ecclesiis.

Unde Gregorius ep. 11. fin cap. 31. Agellus Episcopus.

Relatio de clericis simul & populi Tarraciniensia in valde latifacit, ob hoc quod de tua fraternitate testatur. Et quia defuncto Petro Pontifice cardinalium postulati confituti facerent, eorum necessitatio complenda illa prævidimus. & infra. § 1. fit facere festinato, at digno te mettes ante quod spectum in die tributacionis inventar. Quidquid in predictis rebus ecclesiis, vel eius patrimonio, factis ordinatione, promotione, & omnibus generali pertinentibus folerit, atq; canonice ordine cerei: provideris, liberam habebis (quippe utrum propriis, modis omnibus facultatum.

¶ Alio e. f. sententia B. Gregorii ac Gratianum permissum. Hoc enim Agellum, qui ante fundatorum uar. Episcopus ex civitate ab hoste effugiente, Tarracina Cardinalem condidit, ut in sequenti capitulo. De qua re natus est disfide. 71. cap. fraternitatem.

¶ ¶ Tarraciniensis] Sic est emendationem ex recte vulgariter eff. Tarraconiensis. In origine Tarracina degentis.

C. VI.

ILUD & quoque fraternitatē quam scite perficiā quoniam sic te prædicta Tarraciniensia ecclesia nō nōne esse constitutim sacerdotem, utk. Pontifice ecclesiæ. Ut in sequenti capitulo. De qua re natus est disfide. 71. cap. fraternitatem.

¶ In ueris codicibus hoc est conjunctum superius quod dicitur in ipsa epistola, et apud Anselmum.

Non enim potest ueray presider, tanquam titulus, dicum commendatus, altero vero tanquam titulus profectus testatim nullo modo subtrahamus.

¶ In ueris codicibus hoc est conjunctum superius quod dicitur in ipsa epistola, et apud Anselmum.

¶ Vnde in sexta synodo f. cap. 17. legit.

Voniam diversarum ecclesiarum clericis finibus ordinati sunt, ecclesiæ diligenter alios concurrunt Episcopos, & ignorante f. ipsi proprio in alienis constitutim ecclesiæ, illi ut sit e. eos sine sui examinatione permaneat, permissus amodo, ut nullus clericorum omnino, in quaque gradu sit, licentius habeat sine diligenter f. ipsi Episcopi in altera confitiri ecclesia. Quia nam non obseruantur, ad opprobrium quod si daretur eum, deponatur, tam ipse, quam quod ratione suscepit.

¶ a. In cancl. Epauuen. c. 9. b. Burch. l. 2. c. 17. d. 1. Cor. 7. e. Et in Aquila.

¶ f. Agitur de hacce sup. dist. 70. g. p. 6. c. 99. h. al. titulata. i. Anselm. l. 1. cap. 17.

¶ c. Anselm. f. Et in 7. c. 6.

^a Hoc caput usque verbu repetit Eugenii III. in concilio La-

teraniensi, quod exstat in Vaticana bibliotheca.

QVÆSTIO III.

Qued autem clericis secularium negotiorum procuratoris
offic non valent, auctoritate Carthaginensis concilia-
lii I. probatur: in quo Nicetus i Episcopus Carthagena-
nus dixisse legitur, cap. 6.

I. ¶ Nicetus. ¶ Emendata est hac inscriptio ex ipso comitis,
& versu Gratiani collectio, cum ante mendacio regreverit, Ni-
colaus Papa Episcopus Caglianensis. Pertinet autem hic titu-
lus ad capitulo proxime post patet intercalatum sequentem.

C. I. P A L E A.

Pervenit in sanctam synodus a, quia de eis quin de-
comuniquerantur, quidam propter turpis lucrati-
vorum alienarum possessionis conditio, & facultatis
causas suscipiunt: & scipios quidam à ministeriis sanctis
per desidium separant, ad domus autem secularium con-
currunt, & substantiarum eorum gubernationes avaritie
causa subspiciunt. Decretivt igitur sancta & magna syno-
dus, neminem deinceps eorum, hoc est, non Episcopum,
priorem, aut monachum condicare possit, aut
miseri secularibus procurationibus nisi forte, qui legi-
bus ad minorum statutum tutelas, five procurations in-
excusabiles attraheantur: aut eui ipsius civitatis Episcopos
ecclesiasticum rerum committerit gubernacula: vel
orphanorum, aut viduarum, quae indecens sunt, aut ca-
rum personorum, quae maxime ecclesiastico indigent
adminiculo propter timorem Dei. Si quis vero trans-
gressus fuerit haec statuta, correctioni b ecclesiastica sub-
iecta.

¶ Hic idem Canon tertius concilii Chalcedoniensi auctor supr.
dif. 36. fin. ex alia versione. Abest autem haec pars a collatu
exemplaribus exceptis duabus.

C. II. ¶ Qui clero amissi sunt, secularium
possessionum procuratores non
sunt.

C. Redo c placere suggestionem meam sanctitati v-
eritas, & displicere vobis, ut qui serviant Deo, & an-
nexi sunt clero, accedant ad actiones d, tamen admini-
stratio, vel procurations domorum. **S**icut Episco-
pus dixit, & Apostolorum statutu sunt, que dicunt:
[* Nemo militans Deo implicant se negotiis facultati-
bus.] Proinde aut clericu sunt sine actionibus domorum,
aut actores sine officio clericorum. Universi dixerunt
hoc obseramus.

C. III. ¶ Deodatus.

Item ex concilio Carthaginensi 1111 c. 15.

Placuit e, ut Episcopi, Presbyteri, & Diaconi, vel cleri-
ci non sunt conductores, neque procuratores, neque
ullo turpi vel in honesto negotio victimum querant: quia le-
spicere debent scriptum esse: [f Nemo militans Deo
implicant se negotiis secularibus.]

C. IV. ¶ Secularium negotiorum procuratorem
clericu non suscipiunt.

**Item ex epistola Cypriani ad Presbyteros, & Dia-
conos, & plebem Flaviaeavorum,**
ib. 1. epist. 9.

Cyprianus g Presbyteris, & Diaconis, & plebi Far-
nis consilientibus & fatum. iampridem in con-
cilio Episcoporum effictum, ne quis de clericis, & Di-
cenis tuorem, vel curatorem testamento suo con-
stituat i: quando singuli divino sacerdotio honorati,
& in clericis ministerio constituti, non nisi alteri & fa-

**4. pars. Conductus que, Presbyteri ecclesia committit, debet
C. V. ¶ Conductus Presbyteri ecclesia non
committatur.**

Unde Innocentius III in synodo d Romana, c. 18.
Recipimus etiam, ne conductus Presbyteri ecclesia
committatur: de unaquaque ecclesia, cui facultas
suppetit, propter hanc habet sacerdotem.

**a. Fin. Apud c. 18. b. al. prodit. 1. virg. c. Burch.
l. c. 41. lop. 3. p. 52. Panh. l. c. 44. d. T. 9. 1. stat. & in concil.
Eugenii III. c. 10.**

**a. In concil. Chalced. cap. 3. cap. dif. 16. peruenit. Burch. l. 2. c. 1. 105.
Iov. p. 6. c. 2. 10. b. al. acceptio, c. supr. dif. 16. magne.
Bur. l. 2. c. 2. 10. d. al. 10. e. 2. Tom. 2. e. Aufsta-
t. l. 3. c. 1. 11. Bur. l. 2. c. 11. Iov. p. 6. c. 1. 42. f. 2. Tom. 2. g. ibi.
p. 6. c. 3. 2. h. confitent. i. al. emm. a. 1.**